

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА НАДЗОР НАД ТРЖИШТЕМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА 2016. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-07-16-1-615 /17

Сарајево, јуни 2017. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ.....	7
1.	Увод	7
2.	Реализација ранијих препорука	7
3.	Систем интерних контрола	7
4.	Буџет и извјештавање	9
5.	Извршење буџета	9
6.	Биланс стања.....	10
7.	Јавне набавке	10
8.	Коментари	10
9.	Прилози.....	11

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине (у даљем тексту Агенција)** за 2016. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Агенције одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Агенције не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

¹ У складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2016. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Агенције, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се Агенција руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.² Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Агенције, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

² Нови ISSAI 4000 је усвојен у децембру 2016. године и замјењује раније ISSAI 4000, 4100 и 4200.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Сарајево, 22.06.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцена предмета ревизије.

Критеријуми за ревизију:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Агенција је основана је у складу са Законом о надзору над тржиштем у Босни и Херцеговини³ као самостална управна организација са својством правног лица која за свој рад одговара Савјету министара Босне и Херцеговине. Сједиште Агенције је у Источном Сарајеву

Законом је уређен надзор над тржиштем те утврђено да систем надзора чине Агенција и инспекцијски и други органи управе Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине који су посебним законима и прописима овлаштени за вршење инспекцијских и других послова који се односе на контролу производа на тржишту БиХ. Надлежности Агенције утврђене Законом се, између осталог, односе на координацију и усклађивање активности система надзора над тржиштем, обезбјеђење идентичног и једнообразног провођења прописа о безбједности производа на територији БиХ, учешће у припреми и изради свих прописа о безбједности производа, развој међудржавне и међународне сарадње у области надзора над тржиштем итд.

Агенцијом руководи директор у сарадњи са замјеником директора и помоћницима директора. Директора и замјеника директора именује Савјет министара БиХ на период од 4 године, с тим да на исту функцију могу бити именовани још један мандат. Помоћници директора именују се у складу са Законом о државној служби у институцијама БиХ. Директор Агенције и замјеник директора Агенције именовани су у децембру 2015. године.

2. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2015. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење. У Извјештају су дате препоруке у циљу унапређења система интерних контрола и успостављања ефикасне интерне финансијске контроле. Агенција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о ревизији за 2015. годину.

Увидом у предузете активности, те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо да се **препорука чија је реализација у току** односи на активности Агенције на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са важећим законодавним оквиром и подзаконским актима из ове области.

3. Систем интерних контрола

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

³ Службени гласник БиХ, број 45/04, 44/07 и 102/09

У току обављања ревизије констатовали смо недостатке система интерних контрола у дијелу који се односе на документовање контролних поступака приликом књижења благајне, код закључивања уговора за гориво који не садржи одредбе о промјени цијене које су наведене у тендерској документацији, те уписивање сврхе кориштења репрезентације на свим рачунима.

Препоручујемо Агенцији да настави са активностима на даљем унапређењу система интерних контрола, отклањањем наведених недостатака.

Организација и руковођење:

Унутрашња организација и начин рада Агенције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији на који је Савјет министара БиХ дао сагласност 2006. године. Правилником су систематизована радна мјеста за 29 извршиоца, а на 31.12.2016. године у Агенцији је било 19 запослених. Буџетом за 2016. годину планирано је 19 запослених. Агенција је у 2014. години сачинила нови приједлог Правилника⁴ и упутила га у процедуру усвајања. До окончања завршне ревизије за 2016. годину Савјет министара БиХ није разматрао достављени приједлог Правилника Агенције.

Финансијско управљање и контрола:

Агенција је наставила са активностима на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. У јануару 2017. године формирана је радна група која је задужена за сачињавање годишњег извјештаја о интерним контролама. У току ревизије презентирам нам је документ који је Агенција за своје потребе сачинила ранијих година, а у коме су садржани описи процеса, са активностима по процесима. Наведене описе процеса Агенција ће користити за даљи наставак активности на успостављању ефикасног система финансијског управљања и контроле.

Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2016. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. У извјештају су наведене мјере које се планирају предузети за даљи развој финансијског управљања и контроле а које се односе на компоненте управљања ризицима и праћење и процјену система.

Препоручујемо наставак активности на успостављању система финансијског управљања и контроле.

Интерна ревизија:

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁵ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁶, за обављање

⁴ Усаглашен са одлукама Савјета министара БиХ о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ

⁵ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁶ Службени гласник БиХ, број 49/12

интерне ревизије у Агенцији надлежна је јединица интерне ревизије у Министарству вањске трговине и економских односа БиХ.

У току 2016. године није вршена интерна ревизија Агенције.

4. Буџет и извјештавање

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2016. годину⁷ Агенцији су одобрена средства у износу од 779.000 КМ. Од укупног износа, за текуће издатке је одобрен износ од 773.000 КМ, а за капиталне издатке износ од 6.000 КМ.

На основу одлука Министарства финансија и трезора БиХ, Агенција је извршила три реструктурисања (у септембру и два у децембру). Реструктурисањем је одобрено повећање средстава у оквиру текућих издатака износу од 17.400 КМ, за колико је извршено и смањење средстава. Приликом планирања буџета нису биле познате чињенице о потребним средствима за накнаде које су произашле након именовања директора (у децембру 2015. године), те су средства обезбијеђена кроз реструктурисање.

Агенција је сачинила и доставила Годишњи финансијски извјештај за 2016. годину надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Приједлог извјештаја о раду Агенције за 2016. годину достављен је Савјету министара БиХ, а Агенција је обавијештена да су испоштоване процедуре и обрасци, као и прописана попутна документација.⁸

5. Извршење буџета

У Годишњем извјештају Агенције за 2016. годину, исказани су расходи у износу од 770.117 КМ, што у односу на одобрени буџет представља остварење од 99 %.

Нереализована средства у износу од 8.883 КМ највећим дијелом односе се на бруто плате и накнаде и издатке за енергију и комуналне услуге.

Значајнији издаци односе се на бруто плате и накнаде (551.178 КМ), накнаде трошкова запослених (83.270 КМ), путне трошкове (12.968 КМ), трошкове закупа (30.000 КМ) и уговорене и друге услуге (42.843 КМ).

Преглед расхода буџета приказан је у Табели I у прилогу извјештаја.

Бруто плате и накнаде из плата исказане су у износу од 551.178 КМ и односе се на просјечан број од 19 запослених.

Накнаде трошкова запослених износе 83.270 КМ, а односе се на накнаде се односе на превоз на посао и са посла (20.959 КМ), трошкове смјештаја (11.400 КМ), топли оброк (24.996 КМ), накнаде за одвојени живот (5.973 КМ), регрес за годишњи одмор (6.000 КМ),

⁷ Службени гласник БиХ број 101/15

⁸ Одлука о годишњем планирању рада и начину праћења и извјештавања о раду у институцијама БиХ (Службени гласник БиХ број 94/14)

јубиларне награде (830 КМ) и порези и доприноси на накнаде (13.112. КМ). Исплата накнада врши се у складу са прописима који регулишу ову област.

Трошкови закупа реализовани су на основу Анкеса уговора којим је мјесечни износ смањен у односу на претходну годину и износи 2.500 КМ. Агенција закупљује простор јер куповином објекта у Источном Сарајеву за смјештај институција није обезбијеђен простор за Агенцију.

Уговорене услуге реализоване су у износу од 42.843 КМ, од чега се значајније односе на лабораторијске услуге (29.426 КМ) које Агенција проводи на основу годишњег плана надзора над тржиштем.

6. Биланс стања

Актива Агенције се односи на готовину, краткорочна потраживања и залихе (6.653 КМ) и стална средстава исказана по садашњој вриједности (24.571 КМ). Пасива се односи на краткорочне текуће обавезе и разграничења (62.730 КМ) и изворе средстава (24.571 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

7. Јавне набавке

Агенција је у јануару 2016. године донијела План набавки са основним елементима као што су предмет набавке, врста поступка, оквирни период покретања поступка итд. С обзиром на процијењену вриједност, односно расположиви буџет, набавка роба и услуга је планирана провођењем конкурентских захтјева и директних споразума.

Најзначајније набавке односе се на лабораторијске услуге чија набавка се врши кроз засебне конкурентске поступке, према динамичком плану провођења надзора над тржиштем. Лабораторијске услуге су реализоване у износу од 29.426 КМ, а набавка је извршена кроз 5 конкурентских поступака. Сви конкурентски поступци су објављени на порталу јавних набавки, чиме је задовољен принцип транспарентности. Додатно обавјештење о провођењу процедуре достављено је добављачима за које је Агенција имала сазнања да су у могућности да реализују наведену набавку, а у појединим поступцима се најчешће радило о само једном понуђачу. У тестираним поступцима пристигла је само по једна понуда (или по једна понуда за лотове у истом поступку), након чега је извршен избор добављача и закључени уговори.

Мишљења смо да Агенција треба да преиспита адекватност провођења конкурентског захтјева у случајевима кад на тржишту постоји само један добављач (лабораторија) чије услуге се набављају.

8. Коментари

Агенција није у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2016. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја.

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Сњежана Баштинац, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Миро Галић, с.р.

**Чланови тима за
финансијску ревизију**

Фатима Механовић, с.р.

Аднан Мухаремагић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију
и контролу квалитета**

Драгољуб Ковинчић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2016. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2016. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2016. годину

Назив институције: Агенција за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Индекс
1	2	3	4 (2+3)	5	6 (5/4)
1. Текући издаци	773.000	0	773.000	764.139	99
Бруто плате и накнаде	555.000	0	555.000	551.178	99
Накнаде трошкова запослених	67.000	16.300	83.300	83.270	100
Путни трошкови	20.000	-6.900	13.100	12.968	99
Издаци телефонских и пошт.услуга	13.000	-700	12.300	11.669	95
Издаци за енергију и ком.услуге	15.000	-1.000	14.000	10.891	78
Набавка материјала	7.000	1.100	8.100	7.812	96
Издаци за услуге превоза и горива	8.000	-800	7.200	6.714	93
Унајмљивање имовине и опреме	30.000	0	30.000	30.000	100
Издаци за текуће одржавање	8.000	-2.600	5.400	5.206	96
Издаци за осигурање	2.000	-400	1.600	1.588	99
Уговорене и друге посебне услуге	48.000	-5.000	43.000	42.843	100
2. Капитални издаци	6.000	0	6.000	5.978	100
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	6.000		6.000	5.978	100
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
5. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
Укупно (1+2+3+4+5)	779.000	0	779.000	770.117	99

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 21.02.2017. године.

Директор:
Александар Голијанин

Биланс стања на 31.12.2016. године

Назив институције: Агенција за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2015.	31.12.2016.	Индекс
1	2	3	4 (3/2)
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	5.393	6.653	123
Новчана средства	2.817	4.153	147
Краткорочна потраживања	2.576	2.500	97
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	26.116	24.571	94
Стална средства	228.841	211.212	92
Исправка вриједности	202.725	186.641	92
Неотписана вриједност сталних средстава	26.116	24.571	94
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	31.509	31.224	99

3. Краткорочне обавезе и разграничења	95.284	62.730	66
Краткорочне текуће обавезе	23.054	8.621	37
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	72.230	54.109	75
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења			
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	26.116	24.571	94
Извори средстава	26.116	24.571	94
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	121.400	87.301	72
------------------------------	----------------	---------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 21.02. 2017. године

Директор:
Александар Голијанин

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2016. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину (Службени гласник БиХ број 101/15) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 21.02.2017.год.

Директор

Александар Голијанин